

Das Patweeschu draugs.

1843. 29 Juli.

30te lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Pehterburges. Diska Kreewu semmè, tannì gubbermentè, fo nosauz Jekatarihnoslaw, pufferstes tablumà no tabs pilsehtas Bachmut, 12ta Juhnì pùllsten' 7 wakkarà, parahdjahs warrens weesulis, kas putteklus ur semmi pozehle us augschu, itt kà pa leelu stabbu no 50 affim augstumà un appalschà no 20 affim plattumà. Jeskattijahs wifs kas stabs tumsehs kà pilns ar duhneem, tik wirsgals balgons. Uthrumà wilkabs stabs us preefschu, nahze itt tuwu pee pilsehtas, norahwe zittahn semneeku mahjahm juntuus, isphostija sehtas un wahrtus, nomehse weffelu leelu salnu gubbu, apgahse wesumu, kam divi wehrschi bija aishjhgì preefschà, siveede mehrschus weenu us weenu puffs, ohtru us ohtru, bet to seewu, kas wesumam bija sehdufe wirsù, wahrtija pa semmi lihds uppel, no kurras wiinna tik ar mohlahm warreja isglahbtees. Tad stabs beidscht greefahs atkal no tabs pilsehtas nohst, un pee awohsta us reif' isgaise pa wiffam, un prohti: tai paschà ozzumirkli, kad baltajè wirsgals stabbam itt kà oekritte. Drihs pehz schabs sibmes cesahze tik negants leetus libst, kà jau pehz stundas laifa wiffas leifas weetas stahweja lihds diwahm ohlektim appalsch ubdens.

Is Turku semmes. Brihnischka leeta taggad cesahlahs Turkos. Tai pilsehtà, kas Bitoglia wahrda, weens no wiinnu mahzitajeem zehlahs, kas ar skannigu balsi slud-dina, kà kristiga tizziba effoht ta ihstena. Gan jau pehrnaja gadda zits wihrs ar lihdsigu mahzibu bija schjis, bet tam wianni drihs dija gallu tairijuschì. Tok nu jau wiinnu staryà labbi leels pulks tahdu mahzitaju atrobahs, kas nosauzahs par Kristus tiz-zigeem, un pee Turku laudim tok schaw leelà gohdà. Kas nu buhs ar Turku tizzibu paschu?

S a r u n n a s c h a n a s,

kà kahds mahzitajs Wahzsemme irr sarunnajees ar zitteem no saweem draudses behrneem,

pahr mahjas krusstu jeb dsihwes nelaimi.

Desmita, pehdiga wakkara=shanahschana.

Mahzitajs peemahza, no stipru dsehreenu baudschanas fargatees, un labbi pamahza, kas ihsten' kristigeem zilwekeem pee ta peenahkabs.

Schinni wakkarà, mihtl shanahuschì draugi, juhs man ween lausect us jums runnaht; juhs ween usklauffeet to galla-spreedumu pahr wiffu to, fo mehè lihds schim tohpà effam runnaujuschì un apdohmajuschì.

Zitti no jums man irr luhguschì, brandwihna dserchanaas pehz, jums wehl kahdas labbas mahzibas un padohmus doht. Ja juhs to arri ne buhtu eegribbejuschì, tad man pascham jau schis prahts bija, to darriht schinni juhsu pehdiga apwekleschana par scho seemu. Man peenahkabs, kà juhsu dwehseku gannam, zil spehdamam, zaur pamahzischanaahm rubpigi darboees, kà schis brandwihna-mehris schè muhsu draudse wairak ne isplesehahs. Wan pascham

gruhta atbildschana buhtu preelsch Deewa, ja es juhs ne peemahzitu, juhsu laizigas un muhschigas lablklahschanas deht no scho leela grehta, zaur fo dauds zitti grehti zeklahs, pee laika fargatees. Zaur scho negaddigu buhschamu zilweks paleel fleplaws pee sawas paschas meefas un dschwibas. Teescham es tad ne buhtu ihstens gans, bet tiklai derrehts, ja es no wiffas firds juhs ne luhgtu; scho kaitigu un nahwigu dsehreenu pa wiffam atmet, tas pafauld irr ihstens mahjas krusts un dschwes nelaim. Luhdsams, lai ne kas no jums ne dohma, ka tas stahwoht pee winna, woi brandwihnam gribb atfazzih, woi ne. Juhs jau effat dsirdejuschi, fo zitti zilwek irr peedfshwojuschi un atradduschi, prohti: ka schis stips dsehrens pa wiffam irr neweffeligs un muhschu pa-ihfina; bes ta ilgali, laimigi un meerigi warr dschwobt un labbaki peetilt; tapehz gan ikweenam drewabihjigam, kstigam un prah-tigam zilwekam peenahlahs, ka tas scho dsehreenu pa wiffam atmett, zaur fo mas labbuma, bet dauds fohdibas pafauld irr nahzis. Kas nu sinn labbu darriht, un fo ne darra, tam tas irr par grehtu. (Zehl. 4, 17.)

1. Apdohmajet, woi gan kaulkahds wihrs, kam seewa un behrni irraid (saimneeks woi kalps, meisteris woi sellis), preelsch Deewa un sawas apsinaschanas to warr aisbildinaht, ka winsch tik dauds naudas par brandwihnu isdohd. Ja brandwihns wajadstiga leeta buhtu par meefas- un dschwibas-usturru, ta ka maife un apgehrbs, lai tad tas arr', kas sinn, zeel dauds tam maifatu, tad tomehr buhtu lohti wajadstiga un leeti derriga isdohschana; bet par tahdu leetu, — bes ka zilweks warr dschwobt, bes ka taggadn dauds sintstuhlfstoschi zilweki dschwob, — kas zittkahrt muhsu wezztehwem pa wiffam ne bija pafihstams dsehrens, — kahdus rubbelus isgaddu isstehreht, tiklai kahrigas baudischanas pehz, zaur fo zilweks grehzigi apsohg few paschu un arri tohs sawejus. Tapehz jums peenahlahs tahdam dahrgam dsehreenam labprahb atfazzih; prah-tiga un taupiga dschwoschana to no jums prassa.

2. Jums ne ween dauds naudas zaur brandwihnu isbet, bet tas arri juhsu wesse-libal leelu fshadi darra. Pascha gaddiga ikdeenfchala baudischana irr teescham gauschi kaitiga. Juhs jau deefgan effat dsirdejuschi, ka schis dsehrens ne mannoht ihfina muhschu, maita pamafam meefas speklus, sakruhpe eelshas, un laupa daschus gaddus dschwibas. Arri tas gaddigs dsehrais sawam radditajam un teefatajam agrali nahl preelscha. Ta irr taggadn taifna sinna, un dsitti ismelleeta leeta. Tee yirmi un wiffu gudrak dalteri, ka swehrinati wihri pehz sawa ammata, Deewa minnedami scho leezibu irr dewuschi. Kad wezzds laikds zitti wehl rehti brandwihnu baudija, tad arri ne warreja manniht, ka schis dsehrens tik neweffeligs irr, bet taggad, kad zitti negaddigi un zitti ikdeenas sawu schnapfi, woi wehl wairak dserr, tad nu liffe wehra un atsinne, kahdu fshadi schis dsehrens darra. Brandwihns naw wis kahds dschwibas dsehrens, ka tee scho sauz, kas to taifa un pahrdohd, bet teescham wiltiga nahwes-sahle. Ja to nu taggad sinnam, ka tad mums brijwiba warr buht un walka, to dsert. Ne, draugi, ja juhs prett teem staidreem Deewa likumeem un gaischam Jesus mahzibahm swehtds rakfids (2 Mohf. 20, 13. Lukt. 21, 34), ne gribbat tihscham apgrehtotees; tad jums peenahlahs, brandwihnu labbaki waird ne mas ne dsert. Lasseet, fo tas gudrs feh-nisch Salamans fakka (falk. wahr. 24, 8): Kas tihscham few paschu nofauj, tas jafauj; blehdis pahr wiffseem blehscheem.

3. Brandwihnu waird ne dsert, jumis arri tapehz peenahlahs, jo juhs wiffi luhdsat Sta luhgschana, ka Kristus muhs irr mohziis, »ne ceweddi muhs eelsch kahrinaschanas.« Kas to wiltigu brandwihnu ta irr eemihlois, ka tam jau leela wajadstiba ikdeenas 1 schnapfi baudiht, tas drihs eeraddinasfees 2, 3 un wehl wairak schnapfes ikdeenas dsert. Ta schi kahrinaschana aisween leelaka paliks, wairak no ta baudiht, un pamafam zilweks par leelu dsehraju warr palikt. Jauna kahrinaschana arr' irraid, ka to dsehreenu wiffur lehti warr dabbuht. Krohgi un schenkes taggad wiffur warr atrast pilsehtas un us semmehm, zittur arri atrohd eelsch mahjahm, tapehz arri wiffur dsehrajus warr redseht. Wihri, zittadi gudri un leeti derrigi sawa weeta un ammata, tomehr brandwihnam ne spehz waird pretti stahweht. Schi kahriba teem ikdeenas usbet, un tee irr ka ap-

burti, ka tee schai kahrbinaschanai ne warr pretti stahweht un to uswarreht. Zahdu warru parahd iffatrs grehks pahr teem, kas tam par wehrgeem irr nodewuschees. Ka prahtigeem un fristigeem zilwekeem mums peenahkabs pee laika no wissahm tahdahm kaitigahm un grehzigahm kahrbinaschanahm fargatees, kas pee galla meesu un dwehfeli maita. Pateefigi irr tee wahrdi (Gal. 5, 17): Lai meesai grihbabs prett to garru, un tam garram prett to meesu; tee paschi stahw weens prett ohtru, ka juhs to ne dar-rat, ko juhs grihbat. Muhsu Kungs Jesus mums tadeht scho labbu mahzibu dohb (Matt. 26, 41): effeet mohdrigi un luhdseet Deewu, ka juhs kahrbinaschana ne eekrihtat; tas gars irr gan labprahtigs, bet ta meesa irr wahja. Tas gudrs Sihrats mahza sawa gudribas grahmata (nod. 3, 25. 26). Kas likstas dohdabs, tas arri likstas eet bohja. Zeetsirdigs zilweks apkraujahs ar gruhtumu, un grehzineeks padarra weenu grehku pahr ohtru.

4. Ja juhs, draugi, arri par few pascheem warrat galwoht, ka juhs leeli dsehraji muhscham ne palisseet, tad juhs tomehr to ne warrat apfohliht par teem sawejeem, par raddeem, draugeem un laimneem, ka tee arr' allaschin til gaddigi un prahtigi sawu schnapfi dferes. Ja tee, taggad teizami un laimigi zilwek, zaur juhsu preekschihmi arri sahktu brandwihnu pamasam baudiht, to jo deenas, jo wairat eemihleht, un pehzaki leeli dsehraji paliff, woi juhs pee ta arri ne paliktu wainigi? — Kahdas behdas, kahdi sirds-ehsti tas arri jums darritu! ka nemeerigi juhs paschi, un ka nelaimigi zitti zaur jums paliktu! Plihtneeks daudsreis ka kahds swehrs rahdabs sawai feewai un saweem behrneem; tahds peedsehris daschlahrt negantas rohkas peeleeet pee saweem sirneem wezzakern. Leeli brandwihnadsehraji ne ween padohdabs us flinkoschenu, us neschikhtu un beskaunigu dshwofschanu, bet schis netiklums to arri skubbina us sagschenu, laupischenu un slepawihu; un us tahdu wihsi tahdi dsehraji eekriht leela negohda un soh-diba. Schi brandwihna schuhposchana, Deewam schehl! arri pee mums gauschi wairojahs un isplewahs. Jubs paschi scho effat teikuschi, ka pehz 10 gaddem ohtru teef dsehraju buhs muhsu apzeema, ka jau taggadim. Tadeht juhs, tehwi, juhs, mahres, metlefeet un darbojeetees, sawus behrnus jau pee laika isglabht no schihs leelas famaitaschanas. Ap-dohmajeet, kahda grubta atbildschana jums buhs, tad juhs wehl ilgaki tahdu kaitigu preeksch sawa wiffaugstaka teefataja un preeksch sawas paschas apsinnaschanas, tad weens no juhsu behrneem zaur juhsu wainu tahds pasubdis un nelaimigs zilweks paliktu, laizigi un muhschigi ar meefahm un dwehfeli bohja ectu. Jums tapehz ruhpiigi jadsennahs us to, ka juhs to brandwihnu muhsu widduzi pawissam atmettat, ta ka tee Amerikaneri to irr darrijuschi. Us tahdu wihsi ween nedf juhs paschi, nedf juhsu behrni no jauna taps kahrbinati, sawu wesselibu pamest, sawu muhschu ihstinaht, un sawu nahwi drihsinaht.

5. Tas irr tas pasuschanas zelsch, us ka tee dsehraji staiga. To es ne fallu, bet Deewa wahrdi to skaidri mahza. (1 Kor. 6, 9. 10.) Taggad meh pasch-stam to teefas spreedumu, to tee kahdu reisi dsirdes, meh nu sinnam, ka tahdeem scheitan un winna dshiwiba klahsees. Deewa raksti bihbele ar skaidreem wahrdeem pahr to runna, un tas paleel teescham teefs: tee skreetin skrej maldebami un siraieledami us sawu pasuschanu. Lai mums paleel prahta un peemiana muhsu pestitaja wahrdi (Zahu. 15, 22): Kad es ne buhtu nahjis, nedf us teem runnajs, tad teem grehks ne buhtu; bet nu teem ne kahda aishildinaschana newaid par sawu grehku. — Nu few irr stahstihes, al zilweks, kas labb irraid un fo tas Kungs (wiffu kungu) no tewim prassa. (Mil. 6, 8.)

Ja juhs, wezzaki un mahjas waldineeki, teem sawejeem un pallainekeem ar deewa-bihjigu, kristigu, gaddigu, schlihtu, launigu un taifnu dshwofschanu preekscha staigaseet, tad arri patz Deews jums palihdsehs sawas paschas dwehfeles isglabht, un arri tabs dwehfeles to, kas juhs reds, dsird un pallausa. Jums til labbi sinnam; ka manni, ka muhsu masd apzeema kahdi negaddigi dsehraji irraid; woi tad juhs wehl ilgi warrat apdohmatees darriht, kas jums, ka kristigeem preekschnekeem, peeklahjahs. Lai isweens no jums brand-

wihnu patš wairš ne dšerr; zaur juhsu labbu preekschimi jums tad gan ar Deewa paligu isdohfees, sawas mahjas laudis un arri wehl zittus atgreest no scha neganta netikkuma, un zaur to arri palihdseht, ka wairak dšeraju us preekschu wairš sčhe ne zettahš.

Schi irraid ta firniga peemahzischana juhsu wezza dwehseles ganna, lam juhs jau daudireis paklausigi effat bijusch. Ja juhs wehl daschlahrt schaubigi buhtu sawa prahta, man paklausigt, tad klauseet us Deewa balsi sawa pascha firds apsinnašchana. Wai! wai teem, kas us Deewa un sawa pestitaja balsi ne gribb klausigt wehl schinni scheslastibas laika, un to Deewa leezineeku eeksch sewis mekle apluffinaht! Wai teem, kas redsebami ne gribb redseht, un dsirdebami ne dsird! tee gan pehzaki waimanahš pahf few pascheem, bet wiffai wehli (Sal. gubr. gr. 5, 6. 7.): »Mehs teescham effam no pateefibas zella apmaldijuschees, un taisnibas gaischums mums naw spihdejis; mehš effam us netaisnibas un pasuschanas zelleem gahjusch, un tumšchus nepareisus zellus staigajusch, bet ta kunga zellu mehš ne effam atsinnusch. — Peenemmeet ar labprahtibu tohs eeksch jums eedehstus wahrduš, kas juhsu dwehseles warr swehtas darriht; bet esseet darritaji to wahrdu un ne tik kai klausitaji, paschi sewi peewildami. (Zehl. 1, 21. 22.) Swehtigi irr tee, kas Deewa wahrduš dsird, un tohs paturr (Luhl. 11, 28), eeksch labbas paklausigas firds, auglus nesdami eeksch pazeeschanas un pastahwigas paklausischanas. Amen.«

Schis nu irr tas pehdigs walkars par scho seemu, ka juhs, mibli draugi, us mannu aizinaschannu manni sčhe apmeklejat. Zitteem no jums es gan wehl esmu sohlijis preešchā lassigt lahdas apleezinaschanas no astoneem leeceem dšerajeem, so tee no sawas laimigas atgreeschanas paschi kleijuma tai sachtibas un atfazzischanas beedribai irr demusch; to stohmeisteris zittā walkarā leelā stohlas istabā jums preešchā lassibs un jums pahf to wehl sinnu dohs; kurrā walkarā jums tur jasanabl. Scho deenu juhs jau deesgan effeet klausijusch. Lai Deewe sčehitiigi patihbs, to padarriht! »Kas gudrs irr, tas klausihš, un peeaugs mahzibā, un kas saprattigš irr, tas nemsees gudrus padohmus.« (Sal. sakk. w. 1, 5.) J. G. U.

Sinna, zit naudas 27 Juli, mehñ. deenā 1843 eeksch Rihges maffaja par daschahm prezzehm.

Par	Maffaja:	Subr. nauda. Rb. R.	Par	Maffaja:	Subr. nauda. Rb. R.
1 puhru rudsu,	116 mahrzinus smaggu	1 50	1 pohdu (20 mahrzineem)	wassu	7 —
— meeschu,	100 mahrzin. smaggu	1 5	— —	tabata	— 65
— kweeschu,	128 mahrzin. smaggu	2 10	— —	siveesta	2 50
— aufu	„ „ „ „ „ „	— 75	— —	dfelses	— 75
— firnu	„ „ „ „ „ „	1 50	— —	linnu, frohna	1 80
— rupju rudsu,	miltu	1 50	— —	— brakka	1 60
— bihdeletu rudsu,	miltu	2 —	— —	kannepu	1 —
— bihdeletu kweeschu,	miltu	2 50	— —	schkichtu appinu	2 —
— meeschu,	putraimu	1. 50	— —	neschichtu jeb prezzeš appinu	1 20
— eefata	„ „ „ „ „ „	1 15	— —	muzzu siltu, eglu muzzā	7 —
— linnu,	schklas	1 75	— —	— taedu muzzā	7 25
— kannepu,	schklas	1 25	— —	— smalkas schlis	4 —
1 wesumu seena,	30 pohdus smagga	4 —	— —	rupjas balkas schlis	4 15
barrotu wehrschu galku,	pa pohdu	1 20	— —	wahti brandwihna, pussdegga	7 —
			— —	— — — — —	— 9

Lihds 28. Juli pee Rihges irr atnahusch 779 fuggi un aisbrautusch 723.

Rihw drilleht. No Widsemmes General-gubbernementes pusses; Dr. C. E. Napierky.

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s

pee № 29 un 30.

22 un 29 Juli 1843.

J a u n a s i a a.

Is Eirfas draudses, Widsemmé. Jahna deenâ atkal sawus mihtus bihbetu fwehtkus effam turrejuschi. Gohds Deewam, ka Deewa wahrdu mihtotaju pulzinsch pee mums wehl naw apnizzis to labbu darbu strahdaht, ko tas Rungs bihbetu beedribahm irr pawehlejis! Par to mums japateiz wisseem, kas arri schoreis sawu artawianu mihtâ prahâ danessuschî, peepalhdsedami, lai Deewa walstibas gohdiba jo deenas wairak atspihd, japateiz teem mihteem bihbetu beedribas wezzakeem, kas arri scho reis klaudsinajuschî pee lauschu firde durwim, japateiz arridsan teem mihteem draudses-lohzekeem, kas muhsu basnizu ar pulkehî un sakkumeem it glihri un jauki bij ispuschkojuschi, ka preeks bija stattitees, japateiz zeenigeem Jaunas Peebalgas un Dschrbenes mahzitajeem, kas muhsu firdis eepreezinaja ar sawu fluddinaschanu un isstahstischanu par to spehku, ko tas ewangelioms parahda tuwumâ un tablumâ pee wisseem, kas tizz. Muhsu mahzitajs fwehtas grahmatas isdallija behrneem, kas leelâ pullâ bij sapulzinati preeksch altara, tohs tâ usrunnadams un mahzidams:

Behrni mihti, juhs isgahjuschâ seemâ effect mahzijuschees scho jauku dseefmas perschinu: Debbefs, semme, wiffas leetas man par labbu radduschees, Es reds' preeku pilnas weetas, kur es sawas azzis greeesch? Lohpi, fwehri, siwis, lauki radditi irr man par labb', ka winsch man nô babb' isglahb; wiffas mallas spihd til jaukas. Wifs, wifs suhd, kâ uhdens pluhd'; Deewa firde, ta ween ne suhd.

Nu sakkait, behrni, kas tab juhs no badba isglahb? No ka tas nahf, ka wiffas mallas spihd til jaukas? Kas juhs ganna labbâ gannibâ no rihta lihds wakkaram? To mihtais Deews darra — woi naw tâ? Nu, redseet, schim mihtam, bag, gatam ganna-tehwam wezzu wezzds laikds bija sawa mahjas weetina pee zilweku behrneem, un us teem runnaja it laipnigi un mihti sawu eepreezinaschanas wahrdu. Winsch bija pee Ahdama un Ewas paradishes dahrsâ, Ahbelu sweizinjaja laukâ, us Nou nolaides warrawihksne, pakrehstli pee teem ohsoleem sauze; Ahbraam! un Ahbraams atbildeja: schè es esmy! Winsch sauze tam jaunam Samuelam, kas Deewa-nammâ gulleja, winsch to gannu Dahwidu mahzija us kohkleem spehleht, un schim Dahwidam firde bija til pilna no ta tehwa wahrda, ka tas us kohkli dseedaja: Tas Rungs irr mans gans: man netruhks neneeka. Winsch leek man us sahlainahm gannibahm gannitees, winsch waddâ man pee palehnu uhdeni.

Redseet, tahds tas ganna-tehws no muhschibas bijis, un kas winnu weenreis klaufjuschi, teem bij jafakka: Sawu wahrds man irr par preeku un par mannas firde-lthgfmibu, tu mannu dwehsefi ar to atspirdsint.

Un schis debbefu-tehws weenreis weenu wahrdu sinnamu darrjis, tabdu wahrdu, fahds no ne fahda zilweku tehwa muttes newarr iseet. Kad winsch ar Ubraamu, ar Samuelli un Dawidu runnaja, tee winnu no tahlenes ween dsirdeja, un kad schie deewabihjigi behrni luhdse: rahdi mums tawu waigu! winsch atspihdeja: tu mannu waigu newarri redseht. — Bet kad Betlemes-pilssehtâ seemas swehtki atspihdeja, tad tee nabbagi ganni arri ta tehwa waigu redseja. Kemmeet wehrâ, behrni, scho wezzas dseefmas perschinu:

Zauns spohschums nahf pahr pafauliht,
Kad schis muhschigs wahrds mums spihd;
Tee tumfschi laudis flaidrojahs
Un gaismas-behrnds pahrwehrtahs.

Kas tad irr schis muhschigs wahrds, kas mums spihd? Tas irr Jesus, Deewa dehls; winsch irr ta mihta tehwa muhschigs, dsihws wahrds; wianna wahrds lai seed un sell muhschigi juhsu firbis. Juhs laikam jau buhseet dsirdejufchi un lassijufchi; zil laipnigs un mihligs schis Jesus wisseem zilwekeem bijis, arri behrneem:

Râ winsch behrnus aizinajis,
Mihli tohs usstattijis;
Sawâ flehpi zillinajis
Un pee fruhstim pefspredis;
Râ winsch brahla firbi rahdij's
Nabbageem un spaiditeem;

Râ winsch palihdsibu gahdaj's
Wisseem wahjeem lautineem;
Râ winsch mihli iswaddijis
Sawu draudsi fewim flahst,
Sawas rohlas isplattijis,
Wissus few peelabbinah!

Tad nu, tee zilwekt irr dsirdejufchi ta mihta tehwa wahrdu.

Un tas tehws scho wahrdu arri lizzis usrakstihet preeksch winneem us lappahm zaur Mofsu un zaur teem praweescheem, zaur Matteüsu, Markusu, Lufkasu un Dahni, zaur Pahwilu, Pehteri un zaur zitteem apustuleem.

Un kad tee zilwekt weenprahntigi kohpâ fanahze scho wahrdu lassihet un klausitees, tad wianni bija kohpâ kâ behrni mahtes flehpi, weenâ swehtâ fristigâ draudfibâ jeb basnigâ, un schi basnigâ bija winnu mahte.

Schi nu gan irr preeziga wehsts, un preeks to klausitees; bet nu nahf arri behdigas sinnas eeksch teem stahsteem par zilweku behrneem.

Muhsu tehws debbefis gan newa nomirris: winsch dsihws irr no muhschibas us muhschibu. Bet ka wianna mihtam weenigam dehlam bij jamirst par muhsu grehkeem, un ka ta labbaka eepreeznafchana, kas mums no wianna palikkusi, wianna krussts irr un wianna kaps, to juhs sinneet, un schi leeta irr gan apdohmajama.

Un kad winsch nu bij nomirris un debbefis nogahjis, tad atkal nahze tas wezs nifns eenaidneeks — juhs wiannu arri pasihsteet — tas grehks nahze, un tohs behrnus isbsinne no tahs mihtas tehwa semmes tahtu, tahtu us swefchu semmi. Tas wahrds wehl runnaja, bet tee to nedsirdeja; tas wehl fauze, bet tee tam neatbildeja.

Bet kas tad bij ar tahm lappahm notizzis? ta juhs, warr buht, waizajeet. Nu, ta labba mahte tahs bij glabbajusi; bet tee behrni tikke atrauti arri no tahs mahtes, un zitti ween sinnaja, ka tahdas lappas effoht. Bet retti fahds mahzeja lassihet, kas us tahm lappahm rakstizis bija; so ta walloda winneem bij swefscha palikkusi.

No tas debbefu-tehws wezzas laikds us Mofsu un us teem praweescheem bij run-

najis, tas bij rakstihets Ebreëru wallodâ. Sazjischu jums kahdus Ebreëru wahrdu: Jeowa, Zebaoth, Immanuel! — woi to faprostteet?

Ko Deewa Dehls us zilwekeem bij runnais, tas bij rakstihets Greekeru wallodâ. Sazjischu jums kahdus Greekeru wahrdu, kahdi wehl lassami eeksch wezzahm dseefmahm: Kirie eleison! — woi to faprostteet?

Nu redseet, ko newarr faprast un fanemt, pehz ta arri nedfennahs. Tapehz, kab tee zilweki bij iskliduschi sweeschumâ un to wezzu wallodu aismirfuschi, tad Deewa swehti raksti gan drihs pa wiffam tikke aismirfusti, un tahs lappas apflehphehs preeksch zilweku azzim tumshôs kambardôs. Un tee nabbagi atstahri zilweku behrni stattijahs zits us zittu, it kâ grippedami schephotees un fuhdsotees zits par zittu, un tok nesinnaja, kas tur bija par wainu.

Nu, juhs gan mannait, ko jums taggadin stahstischu. Woi pasistteet Mahrtianu Luteru? Tas irr tas wirs, kas dauds tuhstoscheem brahteem un mahfahm Deewa rakstu swehtas lappas irr tulkojis un rohkâs eedewis.

Tuhstosch peezsimts gaddi bij pagahjuschi no tahs deenas, kad Deewa Dehls bij paradijees wirs semmes. Tad nahje Mahrtinsch Luters. Wahj'semmê, Erfurtes pilsehtâ, tumshâ kambari, tur winsch atradde tahs lappas no Deewa. Un kâ winna firds nu eekahrte, lassihet, atsihtot: ta irr manna tehwa bals! tâ Deews mahja! tâ Deews eepreezina! tâ Deews swehti!

Wartburges pilli, weenâ meschâ pee Eisenakes pilsehtas, tur bija tas kambarihets, fur winsch eefahje pahrtulkot tohs swehtus rakstus. Un trihs padsimts gaddus scho darbu strahdaja Deewu luhdsot, mellejot, pahrbaudot, kamehr winnam ar Deewa pallhu isdewehs wiffus swehtus rakstus Wahj'wallodâ pahrtulkotus un drikketôs rakstôs eespeestus dauds tuhstosch reis tuhstoscheem brahteem un mahfahm rohkâs eedoht, un no rohkahm tee Deewa wahrdi eegahje firdi, un no firds dschwoschanâ — par zella-rahditaju, par mahjibu, par eepreezinashanu, par swehtibu; un tee nabbagi behrni nu atkal lassija un dsirdeja ta mihla tehwa un ta dehla wahrdu, kas muhs baggatus, preezigus un swehtigus darra.

Lee paschi Deewa wahrdi arri tikke pahrtulkoti Latweeschu wallodâ zaur Rhigas generalsuperdenta Fischeera augsti-teizamu darboschanu un gahdashanu, un isdohti; isgahjuschâ Mai-mehnest jau simtpeezdesimts astoni gaddi palikkuschi.

Nu luhdsami apdohmajeet, ko nu pat effeet dsirdejuschi!

Woi tad naw pa reisi, ka schodeen sawu Deewanammu effam ispuschkojuschi ar salkumeem un pulkehni? ka schodeen swehtas grahmatas isdallam teem behrneem, kam wehl naw? ka schodeen mihlestibas dahwanas lassam, lai mums us preekschu atkal buhtu, ar ko ta tehwa un ta dehla wahrdu sagahdabt teem nabbageem, kas pehz ta kahro?

Nu sinams, tas irr pa reisi. Bet tas nebuhtu ne mas pa reisi, ja es tahdâ deenâ negribbetu jums kahdu perschinu no swehteem raksteem pee firds likt.

Un tas arri nebuhtu pa reisi, ja juhs mitte schodeen kluffu pallktu, ja juhs negribbetu to tehwu debbests teikt un flaweht ar dseedashanu un luhgschanu.

Tas bibbeles-perschinsch, ko jums schodeen pee firds likschu, stahw rakstihets ohtrâ Timoteiisa grahmata, treschâ nodalkâ, peezpadsimtâ weetâ, un tee wahrdi irr schee:

»Ka tu no masahm deenahm tohs fwehtus rakstus sinni, kas
 »tewi warr darricht gudru us to debbes preeku, zaur to riz,
 »zibu, kas irr eeksch Kristus Jesus.«

Nemmeet wehrâ schohs fwehtus wahrdu, paturreet tohs: wijs muhsu preeks
 stahw tur eekschâ! Kad atkal pee jums nahkschu us fohlahm, tad waijaschu, kas scho
 perschina buhs paturrejis.

Bet jums, jums buhs dseedagt un luhgt weenu jauku dseefnu. Bet, ka juhs
 to warretu dseedagt un luhgt it pa reisi, ar apdohmu un fwehtu firbi, tad es jums pee
 fattr perschina ar kahdeem wahrdeem preekschâ eekschu. Kas schohs wahrdu wehrâ
 nemm, tam tas tehws debbes eedohs weenu fohkli rohkâ, lai ta dseedaschana jo jauki
 skann, un tas Deewa wahrds: »ka tu no masahm deenahm« u. t. pr. turklagt atkal
 ar weenu pee juhsu dwehselem klaudsinahs luhgdams: ne aismirsti mannis!

Bij weenreis deewabihjigs tehws un deewabihjiga mahte. Teem bija mas deh-
 linsch, ar wahrdu Zahnis. Kad dehlinsch mahjeja runnagt un samannigt, wezakee
 winnu nehme flehpt, winnam rohjinâs falikke, un winnam no fwehtem raksteem
 schohs wahrdu preekschâ fazzija:

»Ta Kunga bihjaschana irr tahs gudribas eefahkums.«

»Nemm wehrâ to firds-kaidru un usluhko to taifnu, jo tahdam pehdigi labbi klafees.«

»Zeek juhs effeet kristiti, teek juhs Kristu effeet apwillufchi.«

Laudis tehwan praffija, par ko schis tâ darroht? Tehws atbildeja: mannam
 behrnam jastahw eeksch Deewa scheplastibas; jo nikns eenaidneeks eet zaur pasauli,
 tas sawas niknas sahles eefehj jaunâs firdis. Bet tee Deewa wahrdi wakti turr preeksch
 durwim. — Behrni mihti, juhs tahdus Deewa wahrdu arri jau effeet mahjijufchees:
 dseedait nu no sawas dseefmas to pirmu perschu!

Meitas dseedaja:

Ar sawu scheplastibu,
 Kungs Jesus, stahw' mums klagt',
 Pasneeds mums palihdsibu
 Prett wella wiltus-pragt'.

Zahnis peenehmes augumâ un gudribâ. Tad waijadseja winna firbi atdarriht
 no semmes us augschu, no scheienes us turreni. Un redsi, tehws winnu wedde pee
 mahjitaja, tas preeksch winna usschlihre to fwehtu grahmatu, un Deewa wahrdu
 tai jaunâ firbi eedehstija til dsitti un til baggatigi, zil warredams. Ar bihbelti rohkâ
 tas jaunâs Kristus-mahjeklis nahje Deewa-nammâ; pee altara tehws un mahte winnu
 redseja jekds gultocht — al kahds preeks! — un Zahnis, affarahm birstocht, rohku dewe
 mahjitajam, un ar skannigu balsi fazzija: »es fwehreju, al Deews, ka es sawas taifni-
 bas teefas gribbu turreht.« — Juhs arri weenreis schê jekds gulleseet; peeminnaht
 to, un dseedait nu to ohru perschu!

Puifchi.

Paleez ar sawu wahrdu
 Pee mums, al Pestitajê,
 Un usture mums scho gahrdu
 Un dahrgu debbes-mais'.

Nu muhsu Zahnis irr jauneklu kahrtâ, un aiseet us sweſchu weetu, ammatu mahzitees. Un zekmallâ ſtahw kaſrdinatajs, un pee wiſſa peefittahs ar miſkſteem wahrdeem, gribbedams wiſſa azzis apſtulboht, un Deewa pateefibu eekſch melleem aiſturreht. Tehws un mahte to gan ſinn, bet wiſſi nemmahs drohſchu prahtu no ta Deewa-wahrda: »kâ turrehs weens jauneklis ſawu zeklu ſchêiſtu? — Kad wiſſch turrehs pehz taweem wahrdeem.« Un tapehz wiſſi Deewu luhds par ſawu behrnu: »Swehtajs tehws, swehti wiſſu eekſch tawas pateefibas, taws wahrds irr ta pateefiba!«

Un redſi, kad nu tas kaſrdinatajs nahk, un Zahnam rahda wiſſas paſaules walſtribas un wiſſu gohdibu, un us to ſakka: es tew to wiſſnotat gribbu doht! tad us reiſi, kâ ſobhins no makſtim, no Zahna firſds iſſchaujahs tas wezs swehts wahrds: »Kâ man buhs tahdu leelu launumu darriht, un tâ prett Deewu apgrehtotees! — Atkaſpees, ſatan!«

Nu juhs ſaprohteet, fo treſchâ perſchâ dſeedam:

Meitas.

Valeez' ar ſawu ſpohſchum'
Pee mums, tu dahrga ſwez',
Lai muhs prett maldſchanu
Pateefiba aiſſeds.

Muhsu jauneklis, Deewa taiſnibas un pateefibas kruhſchu, brunnas apwilzis, laimigi pahrnahk mahjâs, un nu patt taiſahs par ſaimineeku un namma-tehwu palikt. Un laulata drauga swehtiba un darbi pee wiſſa redſami, ittin kâ irr ſazzihſ: »Swehtigs irr wiſſ, ſas to Kungu bihſtahs un us wiſſa zelleem ſtaiga! Tu mittinaſees no ſawu rohku darba; swehtigs eſſi tu, tew gan labbi klahjahs!« Un Zahnis atgahdajahs tahs dahrgas mantas, fo eekſchwehtſchanas deenâ bij rohka turrejis. Tapehz jo prohjam no wiſſeem riſkeem, ſas eekſch mahjas irr, bihbeli turr par to dahrgaku riſku. — Mahzeet, behrni, luhdſeet un dſeedait par wiſſeem kriſtigeem ſaimneekem un namma-tehweem!

Puiſchi.

Valeez' ar ſawu swehtib'
Pee mums, tu baggats Deews,
Gewairo wahju ſpehzib'
Us labbu it pateefâ.

Teefa gan: fur laulatu draugu nams, tur daschs kruſts peemettahs un wiſſabas behdas. Un ta niſna paſaule tad tuhlit ais durwim, gattawa, tahs noſtummuſchas dwehſeles eeweft eekſch netizjibas, iſſamiffſchanas un zittahm leelahm kauna leetahm un grehkeem. — Zahnam arri wajjadſeja liktees kriſtitees ar ſcho kriſtibu: wiſſa behrni palikke wahji, badda-laiks nahze, wiſſa ſeewa gauſchi raudaja, un Zahnam firſds pahrtuhke, un neſinnaja, fo darriht, kâ glahbtees. Un atkal kaſrdinatajs wiſſu labbinaja, ſazzidams: nahz ſchury pee mannim, es tew dohſchu baudiht laimi un labbas deenas! Un Zahnis jau gribbeja paklauſiht; bet, pee ſkappa peegahjis, atſlehgu nemt, rohka ſatwehre bihbeli, un firſds ſamannija to labbu un pilnigu Deewa-prahtu. Uſſchêihre tahs weetas, fur wiſſa mahte, ſas jau bija Deewa preekſchâ, bij eelikluſi eekſchâ diwi ſihmes, un pee tahs pirmas ſihmes laſſija ſchohs wahrbus: »tatſchu es

weenumehr pee tewim paleeku; jo tu man turri pee mannas labbas rohkas, tu man waddi pehz tawa padohma, tu man usnemsi pehz gohdâ. Jebtschu manna meesa un manna dwehsele pamirft, tad tu, Deews, effi mannas firds patwehrums un manna dalka muhschigi.« Pee tahs ohras sihmes winsch arradde schohs wahrdu: »wiffâs schinnis leetâs mehs uswarram dauds wairak zaur to, kas muhs irr mislejt!« — Zahnis arri uswarreja un negahje wis, un kad winsch ar teem sawejeem pee galda fehdeja, tad fazzija: behrni, tas Kungs schodeen mans patwehrums un glahbejs bijs eeksch leelahm breefmahm. Luhgim Deewu un dseedafim no tahs dseefmas: »Ar sawu schelastibu, Kungs Jesus, stahw mums klast« to peektu perschu. Dseedast juhs arri lihds!

Meitas.

Paleez' ar sawu spektu
Pee mums, tu stiprajs Deews;
Lai wels mums nedarr grektu,
Neds peewarr pafaule.

Lâ tahs launas deenas pagahje, bet tahs labbas arri nepastahweja: Zahnam rohkas palikke gurdenas, zelli slahbani, firds peekuffe; ta pehdiga stundina peegahje klast. Esmu gan deenas nastu un karstumu neffis, tâ pats pee sewis fazzija, bet ta grubtaka zihnischana wehl nahks, kad fazzih: tew jamirft! Esmu jau daschu grubtu zektu staigajis, bet ak, kas man palihdsehs to pehdigu zektu nostagabt preeksch Deewa teefas? — Un winsch eefahje bailotees un trihjeht; bet redsi, tad, kâ stipri apbrunnoti wihri, tee wezzi Deewa wahrdi firdi atmohdehs, un eepreezinadami apstahjehs ap wiina gultu un wiina galwu atspaidija, un us wiina luhpahm wehl kustejahs schee wahrdi: »effi ustizzigs lihds nahwei, tad es tewim dohschu to dshwibas-krohni!« Un ar scheem wahrdeem winsch sawu garru islaide, un ta dwehsele meerâ aisgahje pee sawa Pestitaja.

Behrni mihti, schis zetsch arri muhs gaiba: lai juhsu dseefmas beidsami wahrdi tad netruhft!

Puifchi.

Ar sawu peetizzibu
Paleez' pee mums, ak Deews,
Eedohd' mums pastahwibu,
Tahs behdas no mums greef'. Amen. 41.

L i h d s i b a s.

1.

Lik zeeta firds, mihti lassitaji, gan wehl ne weenam zilwekam, ir ne pascham tam wiffnegantakam grehziwekam, irr bijuse, ka pa brisheem ar behdahm ne buhtu atsinis: winsch effohr turrejees Deewam pretti. Kad Deews mums usfuhsta behdas un nelaimi, kuesch tad ne greechahs luhgdams un pahf saweem grehkeem schelodamees pee wiina klast? Kad leela negaidita laime mums rohka nahk, wof mehs tad ar preeka:

affarahm ne nojehdsam, ka arri Deewa scheplastiba muhs gribboht west us atgree-
 schanu no grehkeem? Kad grupta wahjiba mums uskriht, jeb kad mehs zittadi sawu
 paschu kappu wahrtus redsam atwehrtus, woi tad ne dohmajam us muhschibu, sawus
 grehkus atsibstam, un wehlejam: »kaut no masa galla buhtrum dsihwojuschi firde-
 ftaidribâ un deewabihjaschanâ!«? — Kad zittureis mehs kahdu nabbagu jeb wahrguli redsam,
 woi mums tad firde ne arri eeschehlojahs? Un kad Deewa wahrdus lassam woi dsir-
 dam, woi tad zitti mums ne eet ta pee firde, ka schi pa mutti gribb kahpt laukâ? Kad
 atkal apdohmajam, ka Kristus irr zeetis un mirris, woi tad brihscham mums arri ne tee-
 paschi wahrdi ispruht no muttes, ko zittakart tas paganu kapteins pee Kristus krussta
 fazzija: »teescham, winsch irr bijs tafns zilweks un pats Deewa Dehls!«? — Un
 kad tu Deewa darbus redsi, un nomanni wianna scheplastibu, woi tu tad ne ar Dah-
 widu sahji dseebacht »flawe to Kungu, manna dwehsele, un ne aismirski, ko winsch
 tew labbu darra!«? — Bet, mihti lassitaji, woi tas nu jau buhtu deesgan tafsnibas
 un mislestibas dsirksteles? Pee wisseem tahs tok ne eedeggahs wis; daschs peekuhst,
 ar sawu schiltawu puhletees; zittam wehisch ispuhsch paschu leesminu; atkal zits rah-
 dahs no ahrenes tihrs gaismas-engelis un tatschu irr eefschpuffe pats taunajs. — Kad
 nu Jesus irr mahjis, fazzidams: »kas wismasakâ leetâ irr netafns, tas arri leelakâ
 irr netafns,« un Zehkabs: »kas wiffus bauksus turr, un weenâ klup, tas irr noseedsees
 pee wisseem;« tad lai mums jel ne peeteek, schahdus tahdus tafsnibas darbus darriht,
 bet lai dsennames to tizzibas leesminu sawâ firde kohpt, un to mihtu pestitaju peesaukt
 palihgâ, luhgdams ta: Tu, muhsu tizzibas eefahzejs un pabeidsijs, luhdsams, kamehr
 mums wehl gaisma spihd, lai mehs iknodeen' peeaugam tawâ mislestibâ un spehâ,
 ka mehs ne peekuhsdami tahs tizzibas labbu zihnischanu zihnijamees pret sawu paschu
 meesu un affini, un sawâ laikâ to gohdibas krojni eemantojam, ko Deews irr sohlijs
 teem, kas wiannu mihtu un eefsch tawa wahrda tizz.

2.

No wiffahm flimmibahm un sehrgham, kas zilwekeem brihscham uskriht, ne atroh-
 dahs zitta, kas negantaka un niknaka, ne ka ta grehku sehrga. Zik pasaul' leels pulks
 tauschu, kas zaur to wahrgst un wahrgst! Zik irr, kas welkshs un welkshs, ne tizze-
 dami, ka wianni teescham wahji! un zik irr, kas pa katru gabdu zaur to kriht semmê,
 itt ka nokauti. Tapeh; jau sawâ laikâ tas praweets Jeremijas (8, 22. 9, 1) isfauze:
 »Woi tad ne kahda salwe irr eefsch Gileadas? Woi tur ahrtes newa? Kapeh; tad
 ta sehrga — — mannu tauschu ne irr dseedinata? — Kaut mannâ galwâ uhdens gan
 buhtu, un mannas azzis par affaru awoteem taptu, tad gribbetu es deenâ un nakti
 apraudacht tohs nokautus — — mannu tauschu!« — Bet no Kristus laika nedf salwes
 nedf ahrtes wairs truhst. Zo ittin ka Moshus tukfnesi tschuhstku pa-augstinajis, ta
 patt tas zilwela dehls irr pa-augstinahs, ka wiffi, kas tizz us wiannu, ne pasuhdahs,
 bet to weffelibu, to muhschigu dsihwofchanu dabbu. Lai tad nu kates, kam kaut ka ta
 grehku sehrga peelihp, tizzigi fahst uskattihst us Jesu, un winsch mannihs to brihnuma
 spehku, kas wiannu dseedehs un wiannam pa wiffam jaunu dsihwisby dahwinahs.

D s e e f m a,

Kas ja-dseed basnizà to deenu, kad 50 gaddi jau pagahjuschi, famehr wezs basnizas-kungs palikke par mahzitaju.

Meld. Us tewi ween, Kungs Jesus Krist.

Wissa draudse dseed:

Tu, labbaj's gans, Kungs Jesus Krist, Wehl peeminn' sawu bruhti; — Pats ne warrej's schein ilgi mist, Mums labbus gannus suhti. Al Kungs, kahds brihds irr aisgahjis, Ra mibljaj's gans muhs waddijis! Winsch strah-daj's, gannij's tizzigi; Tu swehtiji; Taw's spehks eefsch wahja warrens bij'.

Wezzi dseed:

Ar winnu bijam jauni meh's; Nu kohpa neffam nastu; Winsch fargaj's muhsu dweh-feles, Ra meeru meh's atrastu. Kungs Jesus, nu tam atmaf'sa; Jau winsch irr deenas wakkara! Pee meera wedd' muhs wiffus brih's Tur debbesis, Kur gans tahs awis eeweddihs.

Jauni dseed:

Tu gans, kas tehms waddijis, Mums arr' wehl zekku taifi. Zik dwehselu tu meelo-jis Ar Jesus saldu maifi! Al Deew's! Ka par to pateizam? — Gan mas palkausam wad-donam! Kad awis Jesum palkal ees, Tad warr pateef Tas gans pahr winneem preezatees.

Wezs mahzitaj's dseed:

Mans Kungs! tu manni swoidijis, Man weddis grubtu zekku; Tew esmu behdas kalpo-jis; Lai preeku es nu smektu! Lai nu taw's kalps ar meeru eet; Sataifi man pee sewis weel'; Es gribbetu atraifih's kluht, Ar Kristu buht, Kur krustis gan spihd, bet ne speesch grubt'.

Zitti mahzitaji dseed:

Kas wedduschi us taifnibu, Tee flaidri gohdà spihdehs; Tas Kungs pasih's to tizzigu, Kaut pasaul' to eenihdehs. Tu gohdigs kalps, ustizzigs bij's, Ee-eeff preekà debbesis! — Al Kungs, stahw' saweem kalpeem klast, Pehz tawa prah' lihds gallam darbu pastrahdaht.

Wiffi dseed:

Kungs Jesus Krist, tew flawejam; Tu miblo sawu draudsi! Tew wiffas behdas us-tizzam; Us preekschu muhs wehl faudsi! Al Kungs, tu pazeetees lihds schim; Meh's at-stahti ne paliksim. Wedd' gannus lihds ar draudsiibu, Kungs Jesus, tu Us sawu debbes-walstibu! 43.

Z a u t a f c h a n a s.

- 23) Kas tas tahds wihrs bija, kam sawas behdas ne druzina maifes wairs ne bija, un ko zits nedohmajoh't aizinaja, ar winnu lihds ehst?
- 24) Kas tam Kungam weenu duzzi selta farrotu irr dahwinajis? 36.

Jauns Kattis'mis.

Mahrtina Lutera masaj's kattis'mis is swehteem raksteem isflaidrohts, ar peelikteem dseefmu. perschineem. Widssemes un Kursempjes mihleem jaunleem par eeswehtischanas deenas peeminneschanu. — Rihgà dabbujams tai grahmatu-bohdè pee Edmund Gbtschfel, un arri pee Tirsas un Wellanes mahzitaja.

Muhsu tizziba irr sauzama ewangelliska Lutera tizziba, tapehz ka Luters un meh's ar winnu wiffas tahs mahzibas atmettam, so newarr usrahdiht ar flaidreem ewangeliuma-wahrdeem. Kattis'ma mahzibas irr Deewa wahrdi, no bihbeles isnemti. Lai ne weens nedohma, ka Lutera kattis'mis preeksch behrneem ween geldoh't. Ittin ka swehti raksti irr ka kahds ne-isfmeekams awots, pee ka warr pee-eet wiffi, jauni un wezzi, nabbagi un baggati, leeli un masi, mahziti un nemahziti, un to tomehr ne-isfmeels, ta pat arri Lutera kattis'mis wisseem derr. Tapehz schis jaunaj's kattis'mis irr sogahdahts, lai itweens, scho muhsu Lu-tera draudses dahrgu leezibas grahmatu lassoh't, allaschin peeminnetu sawu mahzibas laiku un to eeswehtischanas deenu, un ta jo deenas woirak atsihtu, ka muhsu tizziba us ewan-geliuma flaidreem wahrdeem ween irr dibbinata, un ka mums buhs allaschin gattaweem buht us atbildeschanu iflatram, kas atbildeschanu prassa no tahs zerribas, kas eefsch mums irr. 41.

Brihw drikkcht. No Widssemes General-gubernementes pusses: Dr. C. E. Napierofky.